

DIRVA

Nr. 105

Rugsėjis-Sept. 12, 1960

Cleveland, Ohio

KODĖL CHRUŠČIOVAS ATVYKSTAŠ Į NEW YORKĄ

Iš Vienos pasklidę spėliojimai ir svarstymai

Ryšium su Chruščiovo atvykimu į New Yorką ir p a s k u t i n i a i s i a i s įvykiais Berlyne, iš Vienos pasklido žinios, kad Sovietijos vyriausybė planuojanti drastiškas priemones, jeigu Vakarai atmestų Chruščiovo nusiginklavimo pasiūlymus Jungtinėse Tautose.

Šaltinis, iš kurio tos žinios gautos, pastaruoju metu pakartotinai įrodęs gerą sovietų užsienių politikos žinojimą, tačiau motyvai, paskatinę skelbti tą pranešimą apie sovietų galimus ėjimus Vokietijoje, tuo tarpu dar nenustatyti. Kai kurie stebėtojai tiki, kad tai gali būti padaryta propagandiniais sumetimais.

Atvykdamas į Jungtines Tautas, sako tas šaltinis, Chruščiovas duodąs Vakarams paskutinį šansą atremti krizę, kurios jie turi laukti Berlyne ir Vokietijoje. Esą, jei Vakarų valstybės atmestų Chruščiovo pasiūlymus, sovietų vyriausybė paskelbtų naują Berlyno blokadą, kuri būtų didesnio masto už tą, kurią 1948-49 metais Vakarai atrėmė oriniu tiltu. Šį kartą būtų aklinai uždarytos sienos tarp rytinės ir vakarinės Vokietijų, o Sovietija pasirašytų separatinę taikos sutartį su Rytų Vokietija.

• Sovietijos vyriausybė esanti įsitikinusi, kad yra pats vėliausias laikas pasiekti branduolinio ir visuotinio nusiginklavimo sutarties. Vakarų Vokietijos generalinio štabo pranešime atvirai sakoma, kad vokiečiai netrukus turėsia branduolinius ginklus.

• Vakarų Vokietijai gavus branduolinius ginklus, pagal sovietų tezę, Europoje susidarytų nebeįpataisoma padėtis, kurios esą galima išvengti tik skubia branduolinio ir visuotinio nusiginklavimo sutartimi.

• Antrinį argumentą sovietiniuose planuose sudarąs faktas, kad industrializuotų, nebranduolinių valstybių, kaip Vak. Vokietijos, technikai jau esą beveik išsprendę problemas, kaip gamintis branduolinius ginklus pigesne kaina.

Pranešime taip pat užsimenama, kad komunistinė Kinija daranti pakankamą pažangą lenktynėse pasigaminti branduolinius ginklus. Kinijos mokslininkai ir technikai, apmokyti Sovietijoje, jau pasiekę nemažų laimėjimų toje srityje.

Chruščiovas, kaip sakoma, esąs pasiruošęs pasilikti New Yorke tol, kol prireiks sprendimams dėl nusiginklavimo pasiūlymų gauti.

Sovietų viršūnės pasitikinčios, kad jos galinčios "vaikyti" Vakarų valstybes Europoje, Pietų Amerikoje ir Afrikoje, pastebėjo minimas šaltinis. Jis manąs, kad Sovietija Konge vykdanči tolimų distancijų planus, o JAV, kaip Maskva tikinti, graibstosi laikinių taktinių momentų.

Grasinius apie jėga paremtą krizę Berlyne ir Vokietijoje, panašius į tuos, apie kuriuos pranešama iš Vienos, sovietų pareigūnai Maskvoje, privačiuose pasikalbėjimuose, kartoją jau eilę mėnesių.

Dar prieš nominacijų konvencijas Chruščiovas pasakė vienam Vak. Vokietijos diplomatai, kad viceprez. Nixono ar kurio nors kito asmens, išrinkimas prezidentu, su kuriuo Maskva negalėtų "derėtis", išsautų Berlyno krizę, kuri prasidėtų separatinės taikos sutarties su Rytų Vokietija pasirašymu.

Pianistas ANDRIUS KUPREVIČIUS rugsėjo 24 d. Dirvos sukaktuviniam spaudos baliuje - koncerte, drauge su soliste Anna Kaskas, atliks meninę programą.

Judėjimo suvaržymai Berlyne

Praejus kelioms dienoms nuo taip vadinamosios "laikinės" Berlyno blokados, komunistinis Rytų Vokietijos režimas paskelbė naujus susisiekimo varžymus, pagal kuriuos visam laikui uždraudžiama Vakarų Vokietijos gyventojams įžengti į Rytų Berlyną be specialaus komunistinės policijos leidimo.

Tai yra pats aštriausias keturių valstybių sutarčių pažeidimas iš komunistų pusės nuo II Pasaulinio karo. Net 1948-49 metais, sovietinės blokados metu, gyventojams nebuvo draudžiama laisvai judėti tarp sektorių.

Rytų Vokietijos komunistų vadąs Ulbrichtas taip pat pareikalavo, kad iš Vak. Berlyno būtų atitrauktos sąjungininkų įgulos iki 1962 metų pabaigos. Tas reikalavimas esąs dalis iš trijų fazių nusiginklavimo plano, kurin komunistai yra įtraukę Rytų ir Vakarų Vokietijas. Toliau Ulbrichtas paskelbė, kad Rytų Vokietijai leidanti gauti Jungt. Tautų pavietimą, kad tą planą galėtų pasiūlyti Jungt. Tautų plenumo sesijai, prasidedančiai rugsėjo 20.

Naujieji judėjimo į Rytų Berlyną suvaržymai neliečia sąjungininkų karinio personalo ir kitų užsieniečių, bet tuo tarpu neaišku, ar jie taikomi Vak. Berlyno gyventojams.

Penktoji ST sesija dėl Kongo

Jungt. Tautų Saugumo Taryba pradėjo penktąją nepaprastąją ir galbūt kritiškiausią sesiją Kongo klausimu, kurioje turės būti išspręsta, ar praplėsti Jungt. Tautų Komandos Konge teises ir galią ir nusiginkluoti Lumumbos kariuomenę.

Pirmajame sesijos posėdyje buvo atmetas rusų siūlymas posėdžiui Kongo sostinėje Leopoldvileje. Tą pasiūlymą pradžioje iškėlė pats Lumumba, ir Sovietijos atstovas, pakartodamas jį Saugumo Taryboje, buvo net pasiūles sovietinius lėktuvus delegacijoms į Leopoldvilę nugarbenti.

JT gen. sekr. Hammarskjöld pranešė posėdyje, kad jis pareiškęs griežtą protestą Belgijai dėl ginklų siuntų į Katangą, ir Katangos vyriausybei dėl jėgos panaudojimo prieš JT Komandą Elisabethvile aerodrome. Savo pranešime gen. sekr. Hammarskjöld paminėjo, kad belgai "ne vieni" kišasi į Kongo vidinius reikalus, tačiau tiesiogiai neminėjo rusų karinės pagalbos Lumumbai.

Katangos kariuomenė Elisabethvile aerodrome jėga pašalinio Jungt. Tautų Komandos barikadas, kad galėtų pasiųsti pastiprinimus savo sienoms nuo besiveržiančios Lumumbos kariuomenės ginti.

Kongo senato nariai, kurių daugumą sudaro Lumumbos opozicija, kaip CBS korespondentas pastebėjo, "urgzdami" išklausė dvi valandas trukusią Lumumbos kalbą ir po to pareiškė pasitikėjimą Lumumbai, "bijodami netekti algų". Lumumba po to pareikalavo, kad Jungtinių Tautų Komanda, kaip "imperialistų įrankis" būtų tuoj pat atitraukta, ir jo žinion būtų grąžinti visi aerodromai. Jis baigęs perkalbėti Gvinėjos dalinių vadą, kad 700 gvinėjiečių, esančių JT Komandos sudėtyje, būtų atitraukti į savo kraštą. Gvinėjos prez. Toure, neutralistas su komunistiniais polinkiais, šiuo metu vieši Pekine, kur jis sustojo, grįždamas iš Maskvos.

Kongo prez. Kasavubu, kuris yra stipraus JT Komandos dalinio saugomas savo namuose, paskelbė komunikatą, kuriame pakartojo, jog Lumumbą laikąs atleistu, nepaisant parlamento ir senato balsavimų, "anuliuosiu" atleidimą.

• Kubos diktatorius Fidel Castro pirmą kartą viešai pripažino tai, ką kubiečiai žinojo jau prieš savaites: opozicijos partizanai aktyviai veikia Escambray kalnuose, vidurinėje Kuboje.

Politinių įvykių kursas Dominikos Respublikoje šiandien yra labai komplikotas. Tuo tarpu dar atrodo, kad prez. Balaguer bandąs palaipsninės "demokratizacijos" politiką, bet gerai informuoti tiek užsieniečių kolonijos, tiek aukštieji autoritetai gen. Trujillo režimo sluoksniai teigia, kad už kelių mėnesių pasaulis galės susidurti su kairiųjų vyriausybe Dominikoje, kuri sukeltų panašias problemas, kurias dabar sukelia Fidel Castro režimas Kuboje.

Tie patys stebėtojai sako, kad, jei Amerikos Valstybių Organizacijos užsienių reikalų ministerių konferencija būtų nubalsavusi siekti skubaus Dominikos režimo nuvertimo, šiandien ten viešpatuotų chaosas ir pilietinis karas, kurio pasėkoje ten įsigalėtų arba komunistinis arba dar griežtesnis militarinis režimas.

Užsienių reikalų ministerių konferencija praeitą mėnesį Costa Ricos nutarė tik nutraukti diplomatinis santykius su Dominikos vyriausybe ir taikyti ekonomines sankcijas, kurių apimtis nenustatyta. Ministeriai tokį nutarimą padarė nusitę, kad aukšti Dominikos pareigūnai talkininkavo sąmokslui nužudyti Venezuelos prez. Betancourt.

Ministerių konferencijoje taip pat plačiai buvo diskutuojamas laisvų rinkimų Dominikoje klausimas, bet stebėtojai tiki, kad tai nėra tikroji problema. Esą, jei dabar būtų vykdomi tikrai slapti rinkimai, Trujillo juos laimėtų milžiniška dauguma.

Šiuo metu Dominikoje visiškai nėra opozicinių partijų ir opozicinės spaudos. Libertad, Dominikos liaudies sąjūdžio organas, buvo paskutinį kartą viešai parduavinėjamas rugpjūčio 30. Kitą dieną jo mašinas sudaužė riaušinininkai. Paskutinioji politinė partija buvo paleista praeitą šeštadienį.

Užs. reik. min. Herrera Baez

DOMINIKA GALINTI PASUKTI Į KAIRĘ

grįžus iš San Jose konferencijos, nepaprastai galinga radijo stotis Caribe, kuri laikoma kraštutinių nacionalistų organu, kreipėsi į gen. Trujillo, kad tas, atsakydamas Amerikos Valstybių Organizacijos rezoliucijai, vėl perimtų prezidento pareigas ir pasisakytų, kad jis norįs vesti kraštą radikaliai nacionalistine linkme, paremta nusistatymu siekti bendradarbiavimo su Kubos ir Sovietijos režimais. Į tuos radijo stoties kvietimus atsakė kabinetas ir vėliau prez. Balaguer, dėkodami už iniciatyvą, tačiau nieko neatsakydami į paskutinį klausimą. Tada Caribe radijas pradėjo organizuoti demonstracijas, kurios rugpjūčio 30 naktį išviro muštynėmis tarp Trujillo šalininkų ir opozicijos. Jų pasėkoje nukentėjo šimtai žmonių buvo sudaužyta opozicinės partijos būstinė ir padegti jos lyderių namai. Kitą dieną Caribe radijo suorganizuotos demonstracijos jau skambėjo šūkiais "šalin jankių imperializmas!"

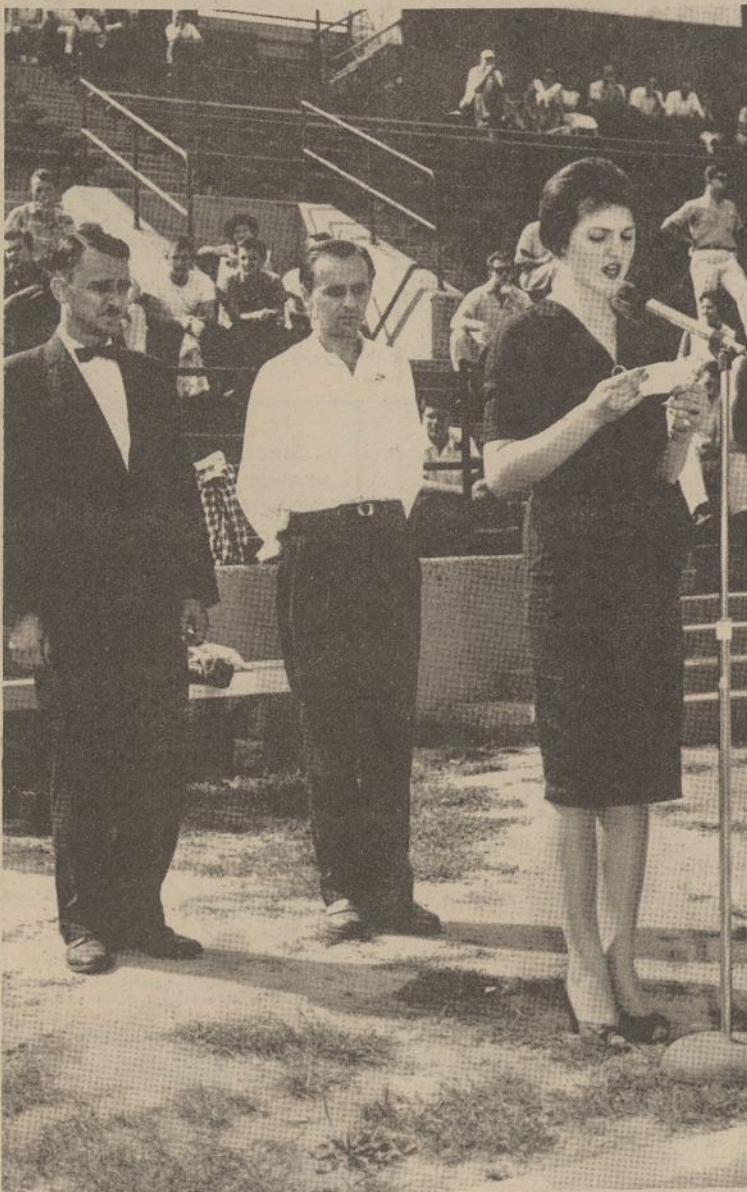
Balaguer vyriausybė, pagelbima paties Trujillo, laikinai išvengė krizės.

LIETUVIAI OLIMPIADOJ GERAI PASIRODĖ

Romoje vykusiose XVII Olimpiadose žaidynėse lietuvių irkluočių ekipa, startavusi dvivietėje jole su vairininku, laimėjo antrąją vietą ir sidabro medalį. Ekipą sudarė vilniečiai irklautojai Antanas Bagdanavičius ir Zigmas Jukna su vairininku Ričardu Vaitkevičium.

Jau anksčiau buvome pranešę, kad ieties varžybose trečiąją vietą ir bronzos medalį gavo Birutė Kalėdienė, o Mykolas Rudzinskas, startuodamas dvivietiu kajakų kartu su tūlu rusu, laimėjo ketvirtą vietą.

Tuo būdu visi Romon pasiųstieji lietuviai yra Sovietijos naudai pelnę taškų.

Atidarant X-tasias Šiaurės Amerikos lietuvių sportines žaidynes Chicagoje, sportininkų priesaiką skaitė neseniai iš Lietuvos atvykusi Irena Kaušaitė. Užpakaly stovi FASKo pirmininkas A. Vakselis ir žaidynių organizacinio komiteto pirmininkas P. Petrutis. Plačiau apie žaidynes 5 psl.

Z. Degučio nuotrauka

Džiunglių
strategija
(1)

KONGO "ARMİJA" IR JOS "KARIJAVIMO BŪDAS"

Praeitą savaitę Kasai provincijoje lankėsi UPI korespondentas rašė apie ten vykstantį karą tarp Lumumbos vyriausybinių kariuomenės ir vietinių sukilėlių — baluba genties:

Belaivis šioje kovoje neimami: abi pusės juos žudo. Abi pusės nusiipina savo nužudytų priešų rankas ir nešioja jas prie diržų — kaip karo trofejus. Nepalaidoti lavonai išguli gatvėse dienomis, keldami epidemijų pavojų.

Baltieji gyventojai ir Jungt. Tautų Komandos sudėtyje esantieji tunisiečiai pasakojo, kad vyriausybinių kariuomenės žudant visus sutikus vyrus, moteris ir vaikus be jokio skirtumo.

Kongo armija yra gerai ginkluota šautuvais, pistoletais, kulksvaidžiais ir prieštankiniais ginklais. Balubos turi nedaug modernių šautuvų — galbūt nedaugiau kaip 200 — o likusieji ginkluoti senoviškais primityviais šautuvais, ietimis, lančiais ir strėlėmis.

Kautynės vyksta kiekvieną dieną. Kai nesutinkama karinių dalinių, Lumumbos Force Publique eina į kaimus, padeginėja namus ir šaudo, durtuvais bado bei lazdomis muša iš gaisro bėgančius vyrus, moteris ir vaikus.

Kitas korespondentas, US and World News reporteris Albert J. Meyers, kuris lankėsi Kongo gilumoje, nustebdamas

konstatavo, kad tuos plotus, kurie iš tikrųjų turėtų būti Jungt. Tautų Komandos kontrolėje, faktiškai terorizuoja "profesinė Kongo armija" — palaida, be vadovybės, nedrausminga gauja, ginkluota automatiniais šautuvais, vykdydama kankinimus ir žudynes.

Leopoldvilleje, Kongo sostinėje, JT Komanda daugiau ar mažiau tebekontroliuoja miestą ir aerodromą. Bet Luluaburge, Kasai provincijos sostinėje, kur aerodromas turėtų būti 400 tunisiečių kontrolėje, faktiškai galia yra žaliai apgintų plėšikų rankose. Tai tos pačios grupės, kurios savu laiku, belgų karininkų vadovaujamos Force Publique sudėtyje, buvo naudojamos belgų valiai įgyvendinti džiunglėse. Dabar jos vadinamos Kongo Tautine Armija; tai puslaukinės gaujos ginkluotų vyrų, kurie išsiskiria savus karininkus, daro, kas jiems patinka ir kaip jiems patinka. Baltojo žmogaus, nepaisant jo tautybės, gyvybę visą laiką yra nuolatiniame pavojuje, o juodieji taip pat kenčia tos armijos terora.

Korespondentas pasakoja, kad vos tik išlipus iš lėktuvo Luluaburge, jo ir bendrakeleivių likimas atsidūrė tokios laukinės gaujos rankose, Kongo kareiviai ištikrino kiekvieną daiktą jo lagamine, Nors ir nemokėdami nė žodžio angliškai, jie ilgai stebėjo kiekvieną dokumentą. Tuo metu JAV pasas ir Kongo Res-

publikos išduotasis laikraštiniško liudijimas padėjęs jam išvengti nemalonumų, bet tą patį vakarą, kai jis vienoje kavinėje valgė sumuštinį, vidun įsiveržė du ginkluoti Kongo armijos kareiviai ir pareikalavo dokumentų. Korespondentui padavę Kongo vyriausybės išduotą liudijimą.

"Kur jūs gavote juos?" paklausė vienas kareivis. "Leopoldvilleje, atsakė korespondentai, "Tai jūs esate belgai!" sušuko kareivis, atkišdamas panosin automata ir pareikalavdamas "eiti su mumis". Korespondentams po ilgesnio laiko pavyko išsiaiškinti, bet netoliese sėdėjo du belgai buvo išvesti. Vienas iš jų grįžo po pusvalandžio sumuštas.

Toki incidentai įvyksta beveik kas valandą, dienomis ir naktimis, dažnai matant tunisiečiams, kurie čion atsiųsti Jungt. Tautų Komandos sudėtyje tvarkai ir įstatymui įgyvendinti. Bet tunisiečių skaičius, palyginus su kongiečiais, yra mažas, ir jie iš baimės ar kitais sumetimais, dažniausiai nesikiša.

Kanadietis Charles Bernier iš Montrealio, kuris yra atvykęs JT Komandai padėti palaikyti radijo ryšį, tik vieną savaitę buvo tris kartus kongiečių kareivių areštuotas. Paskutinį kartą jis buvo pagautas drauge su tunisiečiu, Jungt. Tautų tarnautoju. Jie buvo nugabenti į Luluaburgą čia būvį rajoną, ir virvėmis per kaklus pririšti prie suolų. Taip jie buvo išlaikyti dvi valandas, o kongiečiai tuo tarpu virš lauko kaitė didžiulį vandens puodą. Tik paskutinę minutę vieno kongiečio karininko intervencija išgelbėjo suimtuosius nuo baisaus likimo. Džiunglės aplinkui Luluaburgą yra žmogėdri kraštas.

Praėjus dviem valandom nuo korespondento atvykimo, tame pačiame Luluaburgos aerodrome turėjo nusileisti JAV karo aviacijos lėktuvas su kanadiečiais radiistais ir radijo įrengimais. Tik skubi ir energinga kanadiečio kapitono Andre Therrien akcija išgelbėjo to lėktuvo įgulą ir keleivius nuo sumušimų, kurie keilomis dienomis anksčiau įvyko Stanleyvilleje.

Tik 15 minučių prieš lėktuvui

Iš pasaulinės politikos užkulisių

DERYBOS UŽ UŽDARŲ DURŲ

Vakarų politikai ir atitinkami referantai užsienių reikalų ministerijose iš karto net nesuprato. Užtruko gana ilgai, gal net kiek ir per ilgai, kol buvo suvokta, ką galvojo Kremliaus tiaronas, 1949 metų pradžioje kalbėdamasis su Kingsbury Smith, International News Service europinio biuro šefu. Iš karto aukštieji JAV valstybės departamento valdininkai spėjo, kad Stalinas būtų linkęs susitikti su JAV prezidentu Trumanu. Bet kas gi slypi už tos minties? Tik vėliau Rusijos klausimų specialistai, suderinę klausimą su atsakymu, nusprendė, kad tame pareiškime esama rakto Berlyno blokadei atšaukti.

Klausimas skambėjo: "Jeigu JAV, Britanijos ir Prancūzijos vyriausybės sutiktų separatinės Vakarų Vokietijos valstybės kūrimą atidėti, kol užsienių reikalų ministerių konferencija išspręs visą Vokietijos problemą, ar Sovietų Sąjungos vyriausybė būtų pasirengusi atšaukti suvaržymus, kuriuos sovietinės įstaigos uždėjo susisiekimui tarp Berlyno ir Vakarų Vokietijos?"

Ir Stalinas atsakė: "Jeigu JAV, Britanija ir Prancūzija išpildytų trečiame klausime minimas sąlygas, sovietų vyriausybė nematytų jokių kliūčių atšaukti transporto suvaržymus, tačiau su sąlyga, kad tų trijų valstybių įvesti transporto ir prekybos suvaržymai taip pat būtų atšaukti."

Ir kažkuriam valdininkui Washingtono pagaliau dingtelėjo: "Stalinus jau nebekalba apie valiutos klausimą, kaip sąlygą Berlyno konfliktui užbaigti."

Taip pajudėjo akmuo, bet jo riedėjimas buvo labai lėtas. JAV ambasadorius prie Jungtinių Tautų Phillip Jessup vasario 15 privačiai pasiteiravo sovietinį kolegą Maliką:

--Na, sakysite, ar tai atsitiktinumas, kad Stalinas savo pasikalbėjime visiškai neminėjo valiutos klausimo?

Kresnas sovietinis žmogus mandagiai šypsoi:

--Ak, aš nesu informuotas, kolega, bet aš atsiaklausiu Maskvos.

*

Praeina mėnuo, iš dangaus virš Berlyno vis greitesniu tempu į aerodromus krinta "razinkinės bombos". Berlyno "Telegrafas" vasario 23 praneša:

"Šiandien į visus tris orinio tilto atsparos punktus Berlyne kas 90 sekundžių atskrido po lėktuvą."

Kovo 15 sovietinis delegatas Malikas susitinka amerikinį kolegą ilgame Jungtinių Tautų pastato koridoriuje. Spinduliuodamas džiaugsmu, jis šaukia:

--Maskva jau atsakė!

--Taip? -- abejingai sako Jessup.

Malikas prislopina balsą, tartum norėdamas pasakyti paslaptį:

--Maskva praneša, kad va-

nusileidžiant, kapitonui Therrien pagaliau pavyko įtikinti Tuniso įgulos karininką, kad reikia apsaugoti lėktuvą nuo gresiančio pavojaus, Kongo kareiviai aerodrome įtikinėjo, kad jie turį teisę lėktuvą užgrobti, nes juo atvykstą "belgų parašutinininkai".

Tuniso kariai su užtaisais šautuvais apsupo lėktuvą, kai tik jis nusileido. Kongo kareiviai, triukšmaują ir nedrausmingai, apsupo tunisiečius. Kanadiečiai buvo išlaipinti ir jų aparatūra iškrauta, lėktuvo įgulai pasilikant viduje ir leidžiant veikti dviem iš keturių motorų. Vos tik kanadiečiai su savo sunkvežimiais pajudėjo tolyn, lėktuvas išskrido.

Kongo armijos esama apie 20,000. Jos karininkams yra labai sunku įvesti bet kokią kontrolę, nes jie patys pripažįsta, kad toji armija esanti didžiulį dalimi sudaryta iš žmonių, kurie normaliais laikais bet kuriame Vakarų krašte greičiausiai sėdėtų už groty.

Taip atrodo toji armija, kurios pagalba sovietų vadai tikisi sukurti sovietinį satelitą Afrikos gilumoje. Apie tuos sovietų pasiruošimus pakalbėsime kitą kartą.

liutos klausimo nepamėnėjimas nebuvo atsitiktinumas.

Nuo to momento ryšys tarp Jessupo ir Maliko nenutrūksta. Deramasi, bet vis dar slapta, už uždarytų durų. Net generolas Clay arba pulk. Howley apie tai nežino. Plk. Howley turi užtenkamai kitų rūpesčių tame mažajame kare su rusais. Nes ir čia ryšys tarp štabų nėra visiškai nutrauktas. Žinoma, užmandagių frazių slypi nenuoširdumas arba net kandūs pokštai.

Taip vienas vokiečių fabrikas amerikiniame sektoriuje pagamina sovietų užsąkytą bronzinį paminklą. Jis nugabenamas į vietą, ir vokiečiai reikalauja atlyginimo.

--Gerai, labai gerai, -- sako rusai, -- bet kur sovietinio didvyrio galva?

Vokiečiai, draugiškai šypsojamiesi, ištisia sąskaitą -- Vakarų markėmis.

--Niet, -- sako rusai, -- Rytų markė, gerai.

--Ne, --sako vokiečiai, --pirma Vakarų markė, paskui sovietų didvyrio galva.

Rusai keikiasi, aimanuoja, bėga pas amerikinį komendantą. Plk. Howley trauko pečiais. Jam labai gaila, bet tai esąs vokiečių reikalas. Jis negalys įsikišti. Iš rusų štabo dar skambina, Generolas Kotikovas:

--Bet mums reikia galvos, Paminklas turi būti už savaitės atidengtas.

Plk. Howley veidas spinduliuoja džiaugsmu.

--Man tikrai gaila, generale,

bet už galvą turėsite apmokėti Vakarų markėmis.

Ir rusai, dantimis grieždami, moka Vakarų markėmis, kurios 1949 kovo 20 paskelbiamos vienintele valiuta Vakarų Berlyne.

Praeina dar mėnuo, kol pasaulis išgirsta apie slaptus pasitarimus dėl Berlyno blokados atšaukimo, ir tik 1949 gegužės 5 vienodo teksto pareiškimais Washingtone, Londone, Paryžiuje ir Maskvoje paskelbiamas blokados atšaukimas.

Du su puse milijono žmonių atsikvepia, kai gegužės 12 vidunaktį pakeliami zonų sienų barjerai ir pirmieji, gėlėmis papuošti, sunkvežimiai autostrada įrieda į miestą. Berlynas vėl laisvas.

Tačiau valstybės departamento raštinėse ekspertai suka galvas, kodėl Stalinas kaip tik tuo metu šaukė blokadą ir kodėl ją atšaukė. Ir jie prieina išvadų, kurių, tiesa, negalima įrodyti, bet jos kai kuriais požūriais yra įtikinančios:

Blokada turėjo Vakarų valstybių dėmesį nukreipti nuo įvykių Kinijoje, kur komunistinės armijos baigė užgrobti milžinišką teritoriją. Tačiau oro tiltas pririšo tiek daug lėktuvų, kad amerikiečiams nebuvo įmanoma tikrai padėti maršalui Čiang Kai-Šekui, kuris kentė pralaimėjimą po pralaimėjimo. "Raudonasis drakonas" galėjo nekludomai užvaldyti didžiulį kraštą.

PABAIGA

Arch. R. Reisonaitės įvertinimas

Neseniai Dirvoje pranešėme, kad architektai R. Reisonaitė, gyvenančiai Adelaidėje, pavesta dekoruoti naujai pastatytą milijoninės vertės viešbutį.

Rugsėjo 2 d. Australijos lietuvių laikraštis paskelbė rašinio vertimą iš Adelaidės laikraščio The News. Jame apie R. Reisonaitę taip rašoma:

--Dekoratyvinių apdorojimų Australijos Viešbutis (Adelaidėje) įgavo puikų vaizdą dėka žmonių, kurie suliedino puošnumą ir ekzotiką su paprastumu bei geru skoniu, niekur neperžengiant proporcingų ribų.

Pavyzdžiui, pažvelgus į viešbučio fojė, akį pagauna begaliniai sienų plotai, traktuojami vien auksu, kai tuo tarpu kitur vyriausia sidabriniai paviršiai.

Tačiau labai santūriai naudojant šią spalvą (specialūs sienų apmušalai, apdulkinti auksu bei sidabru), išvengiama perkrovimo.

Daug kur pastebime ir kitų originalių dekoratyvinių polėkių, kaip sienų erdvės, grindų bei lubų traktavimas, niekur neperkraunant.

Pavyzdžiui, įspūdingai panaudojama pintų nendrių (iš Kinijos) paviršiai, o taip pat ir Japonijos rafijos raizginiai. Dėka tokių užpildymų atkreinta reikalinga dėtyti didžiules paviršių erdves. Tam pačiam tikslui tarnauja ir apmušaliniai sienų poeriai miegamuosiuose.

Vyrauja pasteliniai atspalviai išdažnuose, išskyrus tuos atvejus, kur tyčia ar netyčia matyti Adelaidės futbolo klubų spalvos, kaip kad viename iš viešbučio barų!

Milžiniška lubų erdvė vienoje salėje įvairinama, panaudojant poliruotus medinius balkius, kuriuose paslėpti taip pat ir šviesų židiniai. Visur šviesiniai šaltiniai įtvirti lubų nišose.

Australijos medžiai, kaip kalnų uosis, riešutas ir eukaliptų atranka, o taip pat keletas ir importuotų rūšių, kaip raminas iš Malajų, panaudojama čia su nuostabių efektingumu. Kitų puošmenų efektų pasiekama pavartojant lankstyto geležį.

Naujojo viešbučio papuošimas yra tikras triumfas vienos jaunų moters, kuri prieš 11 metų čionai atvyko iš Lietuvos.

Tai -- panelė Renata Reisonaitė, tarnaujanti Lucas, Parker & Partners įstaigoje.

P-lė Reisonaitė, gavusi laisvas rankas pareikšti savo talentui ne tik braižybinę lentą, bet ir praktikoje, kaip vidaus įrengimų dekoratorė žavėtinai sėkmingai atliko savo uždavinį.

Viešbučio apstatymas reikalauja gražios pusiausvyros tarp estetiškai malonaus įspūdžio akims bei patvarumo. Tai ypač svarbu parenkant kilimus ir kitokį grindų padengimą.

Pagalvokime tikrai, kokia asmeniškai sunki atsakomybė, kaip ir žiuo atveju, užsakyti 5,000 jardų kilimo, kuris maloniai nuiteiktų akį dienos šviesoje ir taip pat dirbtinaiame apšvietime, o, antra vertus, tam tikrą amžių išsilaikytų mindžiojamas tūkstančių metų.

P-lė Reisonaitė didžiuliams viešbučio salių grindų plotams padengti išsirinko Wilton'o kilimus su mozaikiniais raštais, mėlynais atspalviais tamsiame dugne.

Šešios suvėjos ir šeši darbininkai tris mėnesius dirbo vien tik beklodami kilimus.

Kaip tik buvo galima įeiti vidun, p-lė Reisonaitė įsirengė studijinius miegamuosius kambarius ir pradėjo eksperimentuoti apstatymo bei dekoravimo projektus.

P-lės Reisonaitės pirmasis tokio didelio masto bandymas vidinio dekoravimo srityje ypač pagirtinas, kad jį pati, atvykusi kaip emigrantė į Australiją, turėjo pradėti darbą padavėja viename Albury viešbutyje.

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pasiteiraukite, ar Dirvą skaito jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei neatsiųskit jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus

TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA

Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Numatoma, kad nuo šių metų liepos 1 d. dividendai bus pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanouskas, Pres.

Sibiro tremtinio atsiminimai (51)

A. Valasevičius

ATGAUNAME LAISVĘ, ŽMONIŲ VARDĄ, BAŽNYČIA

— Papa, žiūrėk, žiūrėk, kiek čia gėlių, — veda dukterys prie lango.

Tikrai čia stebina ne tik jas, bet mes visi žiūrime neatsitraukdami nuo lango. Stebina ir mus toks daugmas gėlių klombos, ant balkono. Kiek daug esfaltuotų kelių ir jais važiuojančių lengvų mašinų. Ne tik laukuose nesimato piktžolių, bet ir kelių grioviai gražiausiai sutvarkyti.

kaip tu į mus žiūrėsi. O kaip norėtusi, kad manęs daugiau niekas nelaikytų priešu, kada neturiu kitų tikslų, tik savo darbo rankomis užsidirbti duonos kšni.

Ne, nepasitikėsi. Dantys visų balti ir jie nežino, kad aš neturiu tikslo čia drumsėti vandenį. Negalėsiu už tai ir užsigauti. Ir reiks kantriai nešti savo dalį.

— Tėveli, žiūrėk, kiek mums šokolado pridovano-

Perlipę iš traukinio į traukinį, visur sutikti Raudonojo Kryžiaus sesučių, atvažiuojame į Friedland paskirstymo lagerius.

Lageriai, matyt, statyti paskubomis, mediniai, bet įrengti labai gražiai. Praveisti keliai, takai, gėlynai, žaidimų aikštės, valgyklos salė su gražiais baldais, indais ir gėlėmis.

Maistas įvairius ir be galo geras. Čia yra ir daugiausia tokių atkeliavusių iš Sibiro, iš Klaipėdos krašto ir Rytų Vokietijos.

Čia atvažiuosieji ilgai nebūna. Vieni atvažiuoja, kiti išvažiuoja.

Susirgo angina, matyt, prie traukinio lango persišaldžiusi vyresnė duktė ir ją paguldė į ligoninę. Patikrino smulkiai visų sveikatą. Peržiūri dokumentus ir klausia, kur norėsim apsigyventi. Žmona čia turi giminių po visą Vokietiją.

Pasitaręs su žmona prašau, kad pasakytų tenai, kur bus reikalingas mano fizinis darbas. Jis aiškina, kad darbo čia visur netrūksta ir dėl to mes galim būti ramūs.

Jiems patarus, o mums sutikus, pasirenkame bavarų kraštą. Čia yra žmonos puseserė ir teta. Išmoka mūsų šeimai taip vadinamus pasveikinimo pinigus, kurių gauname virš dviejų tūkstančių markių.

Per Raudonąjį Kryžių religinės organizacijos mus apdovanoja apranga. Aprengę nuo kojų iki galvos. Ne kokiais panešiotais drabužiais, bet geriausiais kostiumais, suknelėmis, pasiūtais pagal naujausią madą ir iš pirmos rūšies medžiagos. Vaikus aprengė taip, kad nei žiemai, nei vasarai rūbų pirkti nereikės. Žmona gauna lovų paklojimus su pagalvėmis ir patalais. Iš kur jie tai ima ir kodėl taip gausiai duoda, mes negalime suprasti. Ir nesuprantam.

Mes vaikščiojam gražiais takais, tarp gėlių, nes turim daug laisvo laiko. Vaikai žaidžia, važinėjasi jų žaidimų aikštelėse.

Tėvukai daugiausia laiko praleidžia bažnyčioj, nes mums vėl gražinta bažnyčia. Močiutė visuomet pasiima dar savo seną, atsiųztą maldaknygę, kurią ji moka atmintinai. Aš maldai nerandu ypatingų žodžių, tik bažnytinės giesmės ir vargonų muzika nukelia mano mintis į buvusią vaikystę ir jaunystę. Aš taip pat buvau toks, kaip šitie, nuoširdžiai besimeldžiant žmonės.

— Didžiausias liaudies priešas tai bažnyčia! Aš krūpteliu mintyse išgirdęs dažnai ten girdėtus žodžius. Ne, iki šiol jūs nieko geresnio ir gražesnio nesukūrėte.

Kitam numeryje: Pasiuntam atsilikę nuo gyvenimo.

Mes vaikščiojame gražiais takais, tarp gėlių, nes turim daug laisvo laiko. Vaikai žaidžia, važinėjasi jų žaidimų aikštelėse. Vyt. Raulinaičio iliustracija

Kaip tyčia, Vakarų Vokietija mums pasirodė sekmadienį, visam savo poilsio grožyje. Balkonuose, sodečiuose prie staliukų sėdi pasipuošę žmonės. Kiek daug ir dažnai pravažiuojam sporto aikščių. Jose pilna žaidžiančio jaunimo.

— Juk čia nėra kaimų, tik ištisi miestai, — stebisi ir uošvis.

— Sekmadienį visi pasi-puošę ir nesuprasi kuris čia ponas, kuris darbininkas, — protauja Oskaras, kuris drauge su mumis važiuoja.

Tai tokia tu, karą pralaimėjusi, Vokietija! Neaišku

SLA GLOBOJA JAUNIMĄ

Visų lietuvių organizacijų rūpestis gauti į savo eiles kiek galima daugiau jaunimo, susivienijimo Lietuvių Amerikoje galbūt kiek geriau išsprendžiamas, negu daugelyje kitų draugijų. Štai paskutiniiais metais SLA pavyko gauti arti pusantro tūkstančio jauniosios kartos atstovų. Ir SLA vadovybė, norėdama jaunimą arčiau suinteresuoti lietuvių kultūrine veikla, paskelbė Literatūrinį Kontestą Jaunimui. Gauta nemažai rašinių, kuriuos įvertino SLA Pildomosios Tarybos skirtoji komisija ir pripažino kai kuriuos rašinius vertus premijos. SLA Literatūrinio Kontesto jaunimui paskirtos šios premijos:

Premija A: 12-16 m. autoriams. \$15.00 premija teko Sauliui Kauneliui iš Detroit, Mich. už rašinį "Žalgiris". Jis taip pat gavo \$10.00 dovaną, kaip 352 SLA kuopos narys.

Premija B: 16-18 m. autoriams. Premija duota Da-

liai Saulaitytei iš Cicero, Ill. už rašinį "Poezija, kuri žadina ir uždega". Ji gavo \$10.00.

Premija C: autoriams 18-25 m. Premija skirta R. Spingytei iš Pittsburgh, Pa. už rašinį "SLA ateities darbai lietuvių išlaikymui Amerikoje". Ji gavo \$50.00 ir dovaną \$10.00, kaip SLA 40 kuopos narė.

Taip pat premijuoti po \$20.00 kiekvienas dar šie du autoriai: Reinholdas Bebnoris iš Victoria, Canada, už rašinį "Pakarinė Lietuvos reforma" ir Marija Saulaitytė iš Oakville, Conn. už rašinį "Mąstymai".

Reikia tikėtis, kad šie jauni autoriai, tokiu palankiu būdu sutikti, ateityje parodys dar daugiau darbštumo, tyrinėdami lietuvišką temą ir tuo būdu praturtindami mūsų literatūrą.

Kaip teko patirti, susivienijimas platesniu mastu rengiasi jaunimo tarpe veikti ir patraukti jauniosios kartos dėmesį lietuviškai kūrybai.

GRM.

Neseniai iš Lietuvos atvykę jaunuoliai Tomas Leonas ir Rimas Vaičaitis greit įsijungė į lietuvių sportininkų eiles ir šiose žaidynėse gynė Neries spalvas.

Z. Degučio nuotrauka

GERIAUSIAS KLIENTAS

Henri Troyat

(2)

--Kaip, prašau?-- paklausė poną Euterpienę, netekdama kvapo.

--Po vieną kiekvienam giminytės laipsniui, -- pakartojo vyras. --Bet tik vyriškosios lyties. Man atrodo, kad tai yra visiškai suprantama...

Ponia Euterpienė laiku nurijo aštrų sakinių kliento adresu ir tepasakė:

--Žinoma, mielasis pone. Tai gi sakysime: vieną mylimajam tėvui, vieną mylimajam broliui, vieną mylimajam sūnui, vieną mylimajam pusbroliui...

--Ir vieną mylimajam dėdei, --ramiai tęsė vyras, -- ir vieną mylimajam draugui, ir vieną mylimajam kolegai, ir vieną mylimajam nuomininkui, ir vieną mylimajam uošviui ir vieną mylimajam žentui... Visus giminytės laipsnius!

Jo akys spindėjo piktu pasididžiavimu. Jo skruostai buvo paraudę. Be abejo, tai buvo pamišėlis, tai buvo išprotėjęs... Ponia Euterpienė, kurią apėmė neaiškos baimės jausmas, atitraukė nuo prekystalio ir sušuko:

--Viktorai!... Viktorai!...

Bet Viktoras, kuris kaip tik tuo metu buvo nuėjęs į ramią vietelę, negalėjo jos išgirsti.

--Na? -- paklausė nuostabus šventasis, -- ar mane aptarnausite? Taip ar ne?

--Ar jūs negalėtumėte palaukti iki rytojaus? -- atsiduso poną Euterpienę.

Naujiems skaitytojams
Dirvos prenumerata
metams tik 8 doleriai!

New Yorko vyr. skaučių Aušros būrelis Žalgirio stovykloje. R. Bričkaus nuotrauka

Tada papasakojo ji jam viską. Kai ji pabaigė pranešimą, Viktoras suraukė antakius ir sumurmėjo:

--Tai baisybė!

--Kodėl? Vargšas neteko katastrofoje visų vyriškosios lyties giminių ir...

--Kaip? Tu tiki ta istorija apie katastrofą? -- nervingai atkrito Viktoras.

--Ne, --pasakė Euterpienė. --

Daugiau pagalvojusi, ja netikdū. Bet surask kitą paaiškinimą, tu juk esi toks gudrus! O gal tai kuris nors iš kolegų, tuo būdu bandęs papildyti savo atsargas?

--Apie tai negali būti nė kalbos!

--atsakė Viktoras. --Jis juk neprašė nei mažiausios nuolaidos, nei nemokamų priedų. Tikrovė slypi kur nors kitur. Aš neturėjau tavęs vienos palikti krautuvėje. Tas vyras yra sadistas.

--Sadistas?

--Vyras, kuris perka pomirtinius vainikus visiems savo šeimos vyriškesiems nariams, tegali būti tik sadistas. Be abejo, jis yra nusistatęs juos artimiausiomis dienomis iššūdyti --vieną po kito, ar visus iš karto. Ir mūsų vainikai per laidotuves bus uždėti ant aukų karstų. Tai baisu! Tą kraujo praliejimą reikia bet kokia kaina sulaukyti. Ir labai greitai. Ar tu nepaklausei jo pavardės arba bent adreso?

--Apie tai nepagalvojau.

--Ar bent takso numerio neužsirašė?

--Irgi ne.

Viktoras pliaukštelėjo liežuviu, kas reikšdavo jo nepasitenkinimą.

--Tai tikrai pikta!.. Mes turime pasikalbėti su Simonu...

Jis suras kokį patarimą... Simonas, Euterpų brolienas, buvo policijos valdininkas. (Bus daugiau)

LIONĖ JUODYTĖ DAINUOS WATERBURY

Spalio 8 d., šeštadienį, šv. Juozapo parapijos salėje, Lietuvių Bendruomenės Waterburio apylinkės valdybos kviečiama, Lionė Juodytė duos populiariųjų dainų bei operų arijų

KONCERTĄ

Dainininkė Waterburio ir apylinkės lietuviškajai visuomenei pažįstama iš jos puikiai įdainuotos plokštelės "Dainos iš Lietuvos". Ši plokštelė yra susilaukusi nepaprasto pasisekimo ir laikoma viena iš populiariausių lietuviškų plokštelių.

Lionė Juodytė yra reto ir imponuojančio balso - kontralto dainininkė. Žemas, stiprus ir skambus jos balsas. Jos skambanti gitara nukelia mus į gimtąjį sodžių, į tuščius paliktuosius namus.

Lionė Juodytė yra dainavusi įvairiuose lietuvių koncertuose New York, Chicagoje, Detroite, Toronte ir kitur su dideliu pasisekimu.

Lionė Juodytė dainuoja ir amerikiečių publikai. Jos talentas ir balsinė medžiaga gerai vertinama New Yorko muzikos pasaulyje. Ji yra kviesta dainuoti eilėje koncertų Rosini Opera House, Roxy Theatre, New York City Orchestra Festival, per radijo ir televizijos programas.

Dainininkė atsilankys Waterburin pirmą kartą. Jos programai akomponuos pianistas Aleksas Mrozinskas. Koncerto programą pavairins akordeonistas Eduardas Radionovas.

Rengėjai kviečia nepraleisti progos išgirsti šaunų koncertą ir gausiai atsilankyti. Pradžią lygiai 8 valandą vakaro. Po koncerto šokiai geram orkestrui grojant.

A.V.

LIETUVIŲ KLUBAS

ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue

EX 1-1143

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinė kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Seni šmeižtai iš naujos vietos

Mūsų krašto okupantas visai nerimsta. Jis įvairiausiais būdais bando į mūsų tarpą įmesti neapykantos ir nepasitikėjimo kamuolį. Tai, savaime suprantama, įeina į jo pagrindinius tikslus: silpninti mūsų jėgas ir slopinti laisvojo gyvenimo siekimą.

Metodus ir priemones, kaip daugiau laimėti, labai dažnai kaitalioja. Bet jau turinys, ką mums nori pasakyti ir kuo sukiršinti, vis tas pats. Tarsi sena, sena ir dar surūdijusi plokštelė. Vis kalbos apie buržuazinius nacionalistus, kurie būtinai nori savo dvarus atgauti ir juose baudžiavą įvesti. Tarsi dar kur pasaulyje gali būti didesnė baudžiava, kaip komunistinis žmonių pajungimas valstybiniam išnaudojimui. Ir taip pat kalbos apie tuos pačius asmenis, apie kuriuos jau šimtą kartų kalbėta ir tie patys šmeižtai kartoti.

Neapykantą Lietuvos praeičiai ir jos vadovaujamiems asmenims daugiausia stengiasi į mūsų tarpą įmesti spausdintu žodžiu. Ar tai Lietuvoje leidžiamais laikraščiais, kurie į laisvus kraštus siunčiami, ar tai specialiai spausdinamais laikraščiais, siuntinėjamiems jau ne iš savo valdomų pagrobų sričių, bet dažniausia iš įvairių Vakarų Vokietijos miestų.

Ilgą laiką tokių spausdinių išsiuntimo centras buvo Berlynas. Kartais tokie siuntiniai atėdavo iš Rytų, o kartais ir iš Vakarų Berlyno. Bet štai, pastaruoju metu, keturių puslapių šmeižtų leidinėlis, siuntinėjamas iš Hamburgo. Atseit, tuo duoda suprasti, kad jis parengiamas jau ne okupantų, bet laisvuose kraštuose gyvenančių. Taigi juo reikia labiau tikėti ir gal jis gali daugiau padaryti. Bet jau iš pirmos eilutės matyti, kas jį rengė ir kas suinteresuotas jį siuntinėti.

Tokių šmeižtų spausdintojai ir siuntinėtojai gerai žino, kad iš laisvų kraštų išsiųsti jie geriau savo tikslą pasiekia. Mat, kada tokie siuntiniai ateina iš komunistinių kraštų, juos kartais glėbiais sušluoja į šiukšlių dėzes. O kada jie išsiunčiami iš laisvų kraštų, ir dar uždaruose vokuose, jie tokių šiukšlių dėžių išvengia. Taigi paskutiniu metu jau jie beveik visada ateina ar tai iš Berlyno ar Hamburgo. O nereikia abejoti, kad po kurio laiko jie bus siuntinėjami vėl iš kurios kitos vietos, kur komunistams bus patogiau.

Paskutiniajam tokių šmeižtų leidinyje, be nuolatinių kalbų apie dvarus, Karvelį, Trimaką ir Sidzikauską, nemažai vietos skiria ir architektui A. Varnui, nuskriaustam už lankymąsi Vilniuje. Prisimenami ir visi kiti, kurie labai nori ryšių su Lietuva valdančiais, bet ne su pačiais lietuviais. O ypatingai daug vietos skirta naujai pasirodžiusiam Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos leidžiamam laikraščiui Lietuvos Pajūris.

Matyti, kad Lietuvos Pajūris keliais atvejais yra skaudžiai pataikęs į okupanto nagus, jei neriantis iš kailio reikia aiškinti, kad 1923 metų Klaipėdos prisijungimas prie Lietuvos buvo tik nesuipratimas. O dabar, kada Klaipėdą užėmė raudonoji armija 1945 m. sausio 28 d., tai jau buvo tikras prijungimas, garbingas ir net šlovingas. Ir baigiant sako, kad dabar gyvena ne autonomistai lietuvinkai tame gintariname krante, o tikri lietuviai. Tik gaila, kad nepasako, kad į tų lietuvių skaičių įskaityta daugiau kaip 40% rusų, kurie į Klaipėdą suvežti "lietuviškumui padidinti".

Kagi, seni šmeižtai, kad ir iš naujos vietos siuntinėjami, lieka senais šmeižtais. Ir jų tikslai mums gerai žinomi. Bet jie sąmoningam lietuviui tiek reiškia, kiek vėjų nešiojamus šiukšlės. Ir jos krinta ten, kur šiukšlėms skirta vieta.

B. G.

KAS KLASTOJA ISTORIJĄ?

Rugpjūčio 19 Dirvoj, o savaitę prieš tai Vienybė, red. J. Tysliavos skiltyje priekaištauta Povilui Dirkui už rugpjūčio 9 d. straipsnį "Naujienose", kad jis neteisingai vadinąs Matą Šalčių, mano vyresnį brolį, Šaulių Sąjungos įkūrėją. Laiške, atspausdam Dirvoj, J. Buračas kviečia tuo reikalu pasisakyti buvusius Šaulių Sąjungos darbuotojus.

Pas mane yra paskutinieji Trimito numeriai Nr. 24 - Nr. 25 (1940 birželio mėn. 13 ir 20 d.) kuriuos paskutiniu paštu iš Lietuvos prisiuntė brolis Petras iš Kauno. Petras su dvynuku broliu Povilu taip pat buvo šauliais. Povilas su sūnumi Algimantu traigiškai žuvo tuoj po karo Lietuvoje. Jis ilgą laiką buvo Kauno

Maisto Šaulių būrio kuopos vadas.

Nr. 24-to, viršelįs yra papuoštas didžiuoju Mato Šalčiaus nuotrauka. Antraštėje sako: "A. a. Matas Šalčius, Šaulių Sąjungos steigėjas, (ne vienas steigėjų, bet steigėjas, J. Š.), pirmasis Trimito redaktorius ir buv. S-gos centro valdybos pirmininkas". Numerio redaktorium pasirašęs Jonas Kalnėnas, Toliau, pusl. 581, redakcija atspaudė platų nekrologą. Čia sakoma, kad "Matas Šalčius buvo vienas Šaulių Sąjungos kūrėjų." Kai 1919 m. birželio 21 d. bermontininkai Šiauliuose nukovė ir sužeidė keliolika Lietuvos kareivių, spaudos biuro bendradarbiai su savo viršininku Matu Šalčium susirinko ir svarstė ginkluotos organizacijos klausimą. Antras platesnis susirinkimas buvo birželio 22 ir 23 d. Šių susirinkimų sumanytojas buvo Matas Šalčius. Susirinkimuose M. Šalčius kėlė mintį, kad reikia kaupti vyriausybę ir prašyti, kad visi valdininkai būtų apginkluoti ir išmokyti var-toti ginklą.

Birželio 27 d. buvo sušauktas trečias ir dar platesnis susi-

KALNŲ NENUVERTĖM, BET PRAMINĖM KELETĄ TAKŲ

Iš įvadinės LNT pirmininko kalbos LNT Tarybos suvažiavime

Po beveik pusantų metų nuo sumanymo išskėlimo, bežengiant į 1956-tuosius metus, keturių grupių bendradarbiavimas įsivilkio į organizuotą Lietuvos Nepriklausomybės Talkos formą.

Girdėjome tada kalbant, esą mes pasitraukę iš "Lietuvos laisvės kovos fronto". Netiesa. "Fronte", iš kurio laikas buvo stumtas išstumtas, laikas buvo pats pasitraukęs, kuriame laikas niekad nebuvo nei buvęs, niekio bebuvo likę kovos prieš Lietuvos pavergėjus, tik jos daug ir per daug tenai buvo užkurta prieš jos gynybą.

Girdėjome tada kalbant, esą mes vengiame demokratiško bendradarbiavimo. Irgi netiesa. Nes niekieno nerinktas sambūris neturi ir niekad neturės pagrindo vadintis demokratiško bendradarbiavimo židiniu.

Girdėjome klausiant, ar esą mes tuo būdu padarysime ką svarbesnio ir geresnio. Teisus klausimas. Jį ir šiandien reikia pakartoti -- ar per Lietuvos Nepriklausomybės Talką padarėme ką vertesnio, negu gal būtumėm padarę be jos?

Nesunku į tokį klausimą atsakyti teigiamai. Be Lietuvos Nepriklausomybės Talkos mes, kurie joje dalyvaujame ir bandomė šį tą nuveikti, gal būtumėm bandę ką daryti kiekvienas kas sau,

rinkimas. Prieš susirinkimą M. Šalčius savo redaguotam "Saulėtekyje" (Nr. 5) paskelbė tokio turinio pranešimą...

Šiam susirinkime priešpaskutiniame Trimito, išėjusiam Kauno gatvėmis riedant kraštą aneksuojančios raudonosios armijos tankams, toliau rašoma: "Birželio 27 d. įvykusiam susirinkime naujoji draugija gavo šaulių vardą. Šį vardą, A. Klimo ir A. Vienuolio - Žukausko teigimu, pasiūlęs M. Šalčius.

M. Šalčiaus rūpesčiu buvo užmegzti ryšiai su Vladu Putvininku ir įkurta Šaulių Sąjunga...

Trimito taip pat tvirtinama, kad prasidėjus kovoms su lenkais, buvo įsteigtas "Šaulių Fronto Štabas", kurio viršininku buvo paskirtas M. Šalčius, matomai ir tos idėjos sumanytojas.

Apie Mato Šalčiaus veiklą, taip pasisako (pslp. 584) Trimito administratorius Lipnys: "... bene 1923 m. buv. Karininkų Ramovės mačiū M. Šalčių labai energingai kviečiant šaulius jungti visą lietuvišką visuomenę po Šaulių Sąjungos vėliava, kurią aukštai išskėlus drąsiai šaukti pasauliui, kad mes nesutinkame su lenkų padaryta Lietuvai skriauda... Suvažiavimo dalyviai audringai plojo... 1926 metais M. Šalčius suorganizavo Šaulių Savispa... Kadangi tada Ligonų Kasos nebuvo, o velioniu buvo gerai žinomas susižiepimo kasy naudingumas, jo matytas JAV-se, tai šį reikalą jis rimtai propagavo.

A. Vienuolis apie M. Šalčių taip rašo: "Sąjūdžio prieky ir atstotojo Spaudos Biuro darbuotojų būrelis, išsivirkęs sau pirmininku Matą Šalčių. Iš pradžių nedaug atsirado pritarėjų, ir dar mažiau sekėjų. Mums besiorganizuojant, nežinojome, kad Vladas Pūtvis, Socialinės Apsaugos Ministerijos valdininkas, surašinėjęs mokačius ginklą vartoti valdininkus, ir kad drauge su savo šeima ir giminėmis jau turįs nemažą būrelį. Aš ir Matas Šalčius buvome pas jį deleguoti ir po pirmo pasikalbėjimo, rytojau dieną, sukvietėm jo bute, Donelaičio 13, pirmą bendrą susirinkimą, kuriame pasiskirstėme pareigomis. Pirmutinį Spaudos Biuro ir Vlados Pūtvis šeimos patikimųjų vyrų būrelį velionis Matas ir pavadino šauliais. Tas pavadinimas iš pradžių ne visiems patiko, bet kai šiam vardu pritarė Vladas Pūtvis, jis greit prigijo. Tiedu vyrai Vladas Pūtvis ir Matas Šalčius, kaip jau visiems yra žinoma, ir buvo pirmutiniai Šaulių Sąjungos pionieriai, organizatoriai ir jos idėjų įkvėpėjai..."

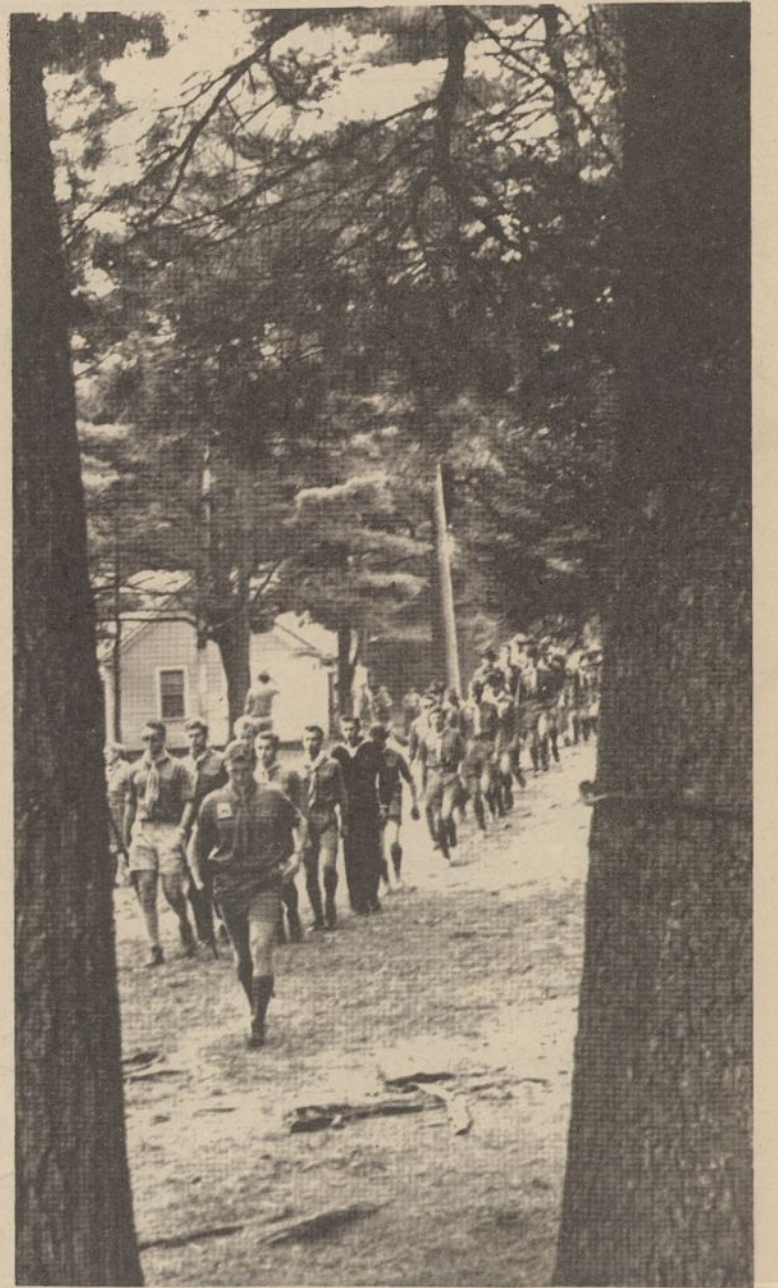
Jonas Šalčius, Exter, Pa.

KAIP ČIA YRA, MIELAS A. KARNA?

Išskaičiavai visus argumentus, kitaip sakant visas respublikonų klaidas, kodėl jų nemirsi ir kodėl pasisakai už J. F. Kennedy. Bet užmiršai vieno argumento, kad D. Eisenhoweriui esant prezidentu, demokratai turėjo visą laiką daugumą kongreso ir senato rūmuose ir tuo pačiu galėjo daryti visus sprendimus, kad būtų remiamas Vengrijos sukilimas iki pilnos laisvės laimėjimo, kad Amerikos Balsas būtų tvirtesnis, kad Chruščiovas čia nesilankytų. Ar buvo nors vieną kartą pakeltas panašus įtakingo demokrato atsoto balsas, o tuo pačiu ar kada nors panašiai pasisakė peršamas J. F. Kennedy?

Priešingai, laikraščiai rašė, kad dar J. F. Kennedy neišrinkus prezidentu, jau buvęs New Yorko gubernatorium ir didelis demokratų šūlas nuskubėjo į Maskvą pasiuntinybę paplanuoti, kaip bus gerai, kai respublikonai bus išstumti iš Baltųjų Rūmų. Ir iki šiol niekur neteko girdėti, kad J. F. Kennedy tuo būtų pasi-piktinęs ir paprašęs daugiau tokių patarnavimų nedaryti.

Stasys Andrijauskas, Orlon

Gražiame pušyne prie Worcester buvo susirinkę stovyklauti Atlanta rajono 256 skautės ir skautai į Žalgirio stovyklą.

R. Bričkaus nuotrauka

pinus ar grūdėlius rodyti savajai visuomenei kaip kalnus, neva jau nugriautus pakeliui į Lietuvos laisvę... O kalnų dar niekas nenuvertė. Nenuvertėme ir mes. Bet juntame, kad Lietuvos Nepriklausomybės Talka yra pramynusi keletą takų kairiems pagerėjimo reiki-niams.

Pagerėjimas Lietuvos nepriklausomybės bylos gynyje yra tai, kad jau beveik išnyko iš lietuvių politinės veiklos kadai buvusi taip aršiai vedama ir tokia Lietuvos reikalui akivaizdžiai žalinga kova dėl Lietuvos Diplomatinės Tarnybos susitvarkymo bei veikimo. Nors ir pakenkusi eilei svarbių galimybių, ta kova berods jau išsenka, nesusipėjusi galutinai sužlugdyti išlikusių nepriklausomos Lietuvos institucijų.

Pagerėjimas yra, kad informavimas apie gyvenimo eigą Lietuvoje yra tapęs jau žymiai tikroviškesnis ir protingesnis, o ryšium su tuo tikroviškesnis tampa ir visuotinis Lietuvos būklės supratimas.

Pagerėjimas yra, kad labiau pradedamas įvertinti mokslinių -- kultūrinių priemonių vartojimas Lietuvos reikalams propaguoti, ir kad graudulingoji patetika žingsnis po žingsnio ima

trauktis nuo mūsų visuomeninės -- politinės veiklos scenos.

Finansinė pagalba ir bendradarbiavimas su Lietuvos reikalų besirūpinančių lietuvių studentų organizacijomis, sportinės veiklos katinimas, lietuvių muzikos įvedimas į eilės žymesniųjų -- ir Lietuvoje girdimų -- Europos radiofonų programas, straipsnių apie Lietuvos padėtį atsiradimas net Indijos bei kitų Toli-mųjų Rytų ir Afrikos naujųjų nepriklausomų kraštų spaudoje bei tolesnis ryšio su ta spauda palaikymas -- yra tik vienas kitas pavyzdys iš ilgesnės eilės silpniau ar geriau pasisekusių Lietuvos Nepriklausomybės Talkos jėgomis, iniciatyva arba lėšomis atliktų darbų, kurie nėra kalnai, bet kurie galbūt yra bent grūdai, gal ne visi lemti sunykti, gal lemti ir sudyti, ateityje sužaliuoti ir gal sudaryti kiek užuovėjos Lietuvos nepriklausomybės siekimams.

IR TAIP BŪNA GYVENIME

CULVERT CITY, Cal. statant 50,000 dolerių vertės namus, 9-12 metrų gylėje pragręžė alyvos gyslas. Savininkai nusprendė statybą vykdyti nežūrint, kad po namais yra alyvos šaltiniai.

WASECA, Minn. miesto tarybos sekretorius paskelbė jog, kurie balsuoja už tai, kad samdyti šunų gaudytoją, pasisakytų garsiai -- taip. Penki iš septynių miesto tarybos narių, atsistojo ir pasigirdo garsus -- Am! Nutarimas buvo priimtas.

FORT WORTH, Tex. moteris gavo skrybas, kadangi vyras jai neduodavo pinigų. Jei reikalui esant paskolindavo, tai vėliau ji turėdavo grąžinti su palūkanomis.

RED BANK, N.J. policija pastebėjo nakties metų besikraus-tantį prekybininką. Apie tai pranešė mokesčių inspekcijai. Atvykęs mokesčių inspekcijos tarnautojas patiekė 236 dolerių ieškinį, kurį krautuvininkas sumokėjo žodžio netaręs.

APSKAIČIUOJAMA, jog šių dienų amerikietė moteris praleidžia virtuvėje apie 50% viso laiko. Prieš 25 metus praleisdavo žymiai mažiau, nes šiandieninė virtuvė yra pasidariusi valgomuoju ir bendro naudojimo kambariu. Per metus moteris vidutiniškai supluna apie 26,000 lėkščių.

Bajoro Miknos Riestaragio atostogos Neringoje...

KAS IR KUR?

• Vienuoliktoji Australijos lietuvių sporto šventė įvyks Sydneyje gruodžio 27-31 d. Joje bus varžomasi krepšinyje, tinklinyje, stalo ir lauko tenise, šachmatuose.

• Dail. J. Mikševičius, gyvenęs Sydneyje, drauge su latviu dail. U. Obolinu, surengė dailės darbų parodą.

• Albinas Venclouskas, škotijoje gimęs lietuvis, diplomatinei tarnybai iš Škotijos atvyko į Camberą, Australijoje. Jis gražiai kalba lietuviškai ir draugauja su vietos lietuviais.

• Draugas paskelbė Tėvų Marijonų organizacinius pakeitimus. Draugo namo viršininku bus kun. V. Bagdonavičius, o dienraščio Draugo moderatorius kun. V. Rimšelis.

• Kultūros Fondas jau išleido Aleksandro I tomą, paruoštą Vaclovo Biržiškos. Jame pirmoji šimtinė seniausių lietuvių rašytojų, rašiusių 1475 — 1720 metais.

• Chicagos lietuviai skundžiasi, kad demokratų partija, parenkant penkis kandidatus į aukštesnįjį ir apskrities teismus, visiškai aplenkė lietuvius.

• Brolių Kerelių statybos bendrovė Chicagoje, šiais metais yra pastatiusi visą eilę įvairių pastatų, tarp jų veterinarijos daktarui Jarui, med. dakt. Linai ir kt.

Šiuo metu pradėjo vykdyti statybą Francisco Medical Center, prie 63-čios ir Francisco Ave. Pačiais moderniausiais vidaus įrengimais ir architektūrine išvaizda šis medical center bus vienas iš įdomiausių pastatų Chicagos Marquette parko kolonijoje.

Medical center savininkas visiems gerai žinomas chirurgas dakt. Algirdas Maciūnas pasirinko arch. Al. Kerelį suprojektuoti pastatą ir darbus vykdyti atidavė Brolių Kerelių statybos bendrovei.

• Eduardo Šulaičio, Dirvos bendradarbio, sutuoktuvės su Ona Ališyte įvyks rugsėjo 17 d., 3 val. po pietų Sv. Antano bažnyčioje — 1500 So. 50 Ave., Cicero, Ill. Vaisės parapijos salėje 7 val. vak.

• B. Naujalis, Dirvos bičiulis iš Toronto, atsiuntė dvi naujas prenumeratas.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

ELENAI DOMARKIENEI Lietuvoje mirus, jos sūnui

KAZIUI DOMARKUI

su šeima, nuoširdžią užuojautą reiškia

Juozas ir Eugenija Bartkai

Mielą

KAZI DOMARKĄ

su šeima, jo brangiai Mamytei Lietuvoje mirus, nuoširdžiausiai užjaučiame ir kartu liūdime

Sofija ir Juozas Grauziniai, Emilija Petrauskaitė

DIRVOS 45 METŲ SUKAKTIES RĖMĖJAI

Dirvos 45 metų sukakties rėmėjais įsijungė:

T. Cirkelis, Woodhaven 5,00
B. Norbutas, Los Angeles 5,00
M. Itomlenskis, Cleveland 5,00
J. Rikselis, Elizabeth 5,00
S. Mankus, Chicago 5,00
Vladas Kalytis, Great Neck 5,00
P. Grigonis, Cleveland 5,00

AL. Silvestravičius, Cleveland \$5,00
Irena Maklejohn, Canada 2,00
Stankus Constr. Co., Chicago 5,00
V. Lozoraitis, Linden 5,00
P. Dalinis, Detroit 5,00
R. Veitas, Pittsburgh 10,00
M.K., Chicago 2,00
J. Grauzinis, Chicago 5,00
V. Valiūnienė, Chicago 1,00
Dr. A. Aželis, Cleveland 5,00
A. Larain, Cleveland 5,00
D. Zupkus, Yorkville 1,00

Rėmėjams širdingai dėkojame.

BOSTON

Bendruomenės vakarienė

Spalio 9 d., 5 val. vak. Pielių Klubu koncertų salėje, 368 W. Broadway, South Bostone, įvyks Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkės banketas, kuriame be gerų užkandžių ir malonių vaišių, bus ir graži programa, kurią atliks vien tik jaunimas.

Banketui vadovaus stud. Romas Bričkus, šokiams gros jaunimo mėgiamas orkestras, meninė programą dalyvaus Onos Ivaškienės tautinių šokių pačių jaunėnių grupė, ateitininkų ir skautų jaunimas irgi atliks savo dalį, be to, prisidės liuanistikos ir parapijinės mokyklų mokiniai.

Vaisės bus prie atskirų stalų iš 10 asmenų. Bilietus iš anksto galima užsisakyti O. Ivaškienės baldų krautuvėj arba tel. AN 8-4618 ir AN 8-7885. Įžangos auka 2,50 dol. Kadangi Bendruomenė yra visų lietuvių organizacija ir ji rūpinasi visų lietuvių kultūriniais reikalais bei lietuviybės išlaikymu, todėl maloniai kviečiame visus tautiečius į tą banketą.

2400 Vasario 16 gimnazijai

Šiomis dienomis suėjo 8 metai kai Bostone įsisteigė būrelis Nr. 120 Vasario 16 gimnazijos mokiniui išlaikyti. Būrelio nariai kas mėnesį moka po 1 dolerį. Per tuos 8 metus iš narių surinkta ir gimnazijai į Vokietiją pasiųsta daugiau kaip 2400 dolerių.

Būrelis Lietuvių šokėjų iš Kenosha, Wisc., dalyvavusių Š. Amerikos lietuvių šokių festivalyje. J. Garlos nuotrauka

Tiek daug lietuvių Toronte dar niekad nebuvo

Kanados lietuviai septintą kartą gausiai susirinko rugsėjo 3-5 d.d. Toronte į savo metinę šventę, vadinamą Lietuvių dienomis. Vieni atvyko pasimatyti su išsiskyrusiais draugais bei

pažįstamais, kiti ilgesio vedini pasidžiaugti lietuviška daina, tautiniais šokiais ir šventėje sudarytomis lietuviškomis nuotakomis. O dar kiti - paieškoti naujų pažinčių arba savo išpa-

reiškimus ištesėti. Žodžiu nė vienas neatvyko be reikalo. Visi turėjo vienokį ar kitokį tikslą: vieni gerai pasiruošę išpildė programą, kiti sakė kalbas, skaitė rezoliucijas, tret atliko įvairius techniškus darbus, o kurie niekur nepritapo, tik stebėjo ir gėrėjosi.

Pasirodo, kad šių pastarųjų daugiausiai prisirinko. Gal todėl kad jų pareigos pačios lengviausios: klausytis, stebėti ir retkarčiais paploti.

Kiek jų ten prisirinko, tikslų skaičių būtų sunku nuskaičiuoti. Tačiau jų buvo visur pilna. Jie pripildė rugsėjo 3 d. milžinišką sporto salę susipažinimo balijuje. Rytąus dieną jų buvo pilna Šv. Jono lietuvių kapinių aikštė, kur vyko pamaldos po atviru dangum.

Be to, girdėjau, kad buvo dailis dar pasislėpusių pas draugus mieste, kurie niekur nesirodė. Tai visa susumavus, tikrai, nesuklysiu pasakęs, kad Toronte dar nuo svieto pradžios niekuomet nebuvo tokio gausaus lietuvių atplūdis.

Lietuvių dienos pradedamos šeštadienį iš ryto 11 val. dailės parodos atidarymu, International Institute of Metropolitan Toronto patalpose, kurios yra 709 College Str. Paroda tęsis pora savaitių ir kiekvienam susidaro galimybė ją aplankyti ir susipažinti su lietuvių dailininkų pasiektais laimėjimais. Parodoj dalyvauja 17 dailininkų su 26 paveikslais, 11 grafikos darbais ir 5 medžio drožiniais. Parodą paruošė ir jai vadovauja dail. Telesforas Valius. Lankymo laikas nuo 8 val. iki 10:30 val. vakaro.

Jeigu lyginti dailės parodos lankymą su tos dienos vakare įvykiu susipažinimo baliumi, tai gausime du didžiausius kontrastus. Parodoj nei tos spūsties, nei tokių nuotaikų, kurios dvasią taip stipriai pagautų. Daugiau tyla ir rimtis lankytojų veiduose viešpatavo. Balijuje priešinai: šypsniai, žvilgsniai, aktyvumas ir dinamika buvo palydima muzikos garsų. Čia, tarytum skruzdėlės skruzdėlyne, skubėjo, bėgo, sukosi... Kaip ilgai būtų toms nuotakomis gyvenę, sunku šandien pasakyti. Tačiau visiems išrodė, kad toms geroms nuotakoms per anksti buvo padarytas galas.

Laimingai baigė pirmąją sąsąskrydžio dieną skirstėmės į namus pailsėti. O tai buvo jau vėlus laikas.

Pagal kanadiečių paprotį sekmadeniai praleidžiami maldos ir susikaupimo ženkle. Ne valia pas mus tą dieną užsiimti baikomis. Bet mes visur tinkame: ir prie tanciaus ir prie rožančiaus.

Nesileidžiant į visokias smulkmenas, norėčiau dar sustoti prie pačios, gal būtų svarbiausios, šventės programos eigos. Būtent: iškilmingo akto ir II-sios Kanados ir JAV tautinių šokių šventės ir koncerto.

LB Toronto apylinkės pirminkas R. J. Simanavičius trumpoj atidarymo kalboj pa-

brėžė, kad šis lietuvių sąskrydis vyksta dviejų reikšmingų, bet skirtingo pobūdžio, datų paminėjimui. Tai Žalgirio mūšio 550 metų ir Lietuvos okupacijos 20 metų sukaktys. Baigdamas pakvietė kleboną kun. P. Ažubalį skaityti invokaciją.

KLB Krašto Valdybos pirminko Stp. Kęsgailos tartas žodis į šios didingos lietuvių šventės dalyvius buvo atviras ir nuoširdus.

Paskaitą, skirtą Žalgirio mūšio laimėjimui paminėti ir Lietuvos 20 metų okupacijai nušviesti, skaitė dr. St. Bačkis iš Washingtono. Prelegentas davęs trumpą apžvalgą tarptautinės padėties dabartinio metu, perėjo prie Vytauto Didžiojo Lietuvos ir Žalgirio mūšio reikšmės lietuvių tautai nagrinėjimo. Žvelgdamas į būdient Lietuvos padėtį, skatino ryžtis laisvinimo kovai. Toje kovoje, jei atsiranda naujų veiksmų, esą reikia džiaugtis, nes ko vieni nepadarė, tai atėję antrieji padarys. Esą reikia veikti ir tik veikdami laimėsime.

Toronto meras N. Phillips sveikino suvažiavusius lietuvius į Septintąją Lietuvių Dieną. J. Garlos nuotrauka

Šventės dalyvius sveikino miesto meras N. Phillips ir didelis lietuvių draugas, gynęs teismė veltui Janušonio bylą, federalinio parlamento narys adv. A. Maloney.

Paminėjus stud. Janušonio įvykį su Maskvos burmistru Niagarroje, bylos gynėjui adv. A. Maloney, ir po to drąsiam jaunui, buvo sukeltos didžiulės ovacijos.

Raštu sveikino Ministeris Pirminkas J. Diefenbaker ir opozicijos vadas L. Pearson.

Buvo kanados lietuvių sveikinimo laiškas ir žodžiu iškalbinti Garbenytės ir Šato sveikinimai.

Priimta rezoliucijos Kanados vyriausybės ir antrą visiems lietuviams, kurią perskaitė J. Kardelis.

Po trumpos pertraukos į aikštę įžygiuoja išsirikiavę įvairių Kanados ir JAV vietovių tautinių šokių grupių šokėjai. Jie pašoko 11 šokių. O tai buvo gražu ir didinga. Tikrai yra mielas ir sveikintinas tas mūsų jaunimas, kuris paskiria tiek gražaus savo laisvalaikio pasiruošimui, kurio garsinamas Lietuvos vardas kitataučių tarpe.

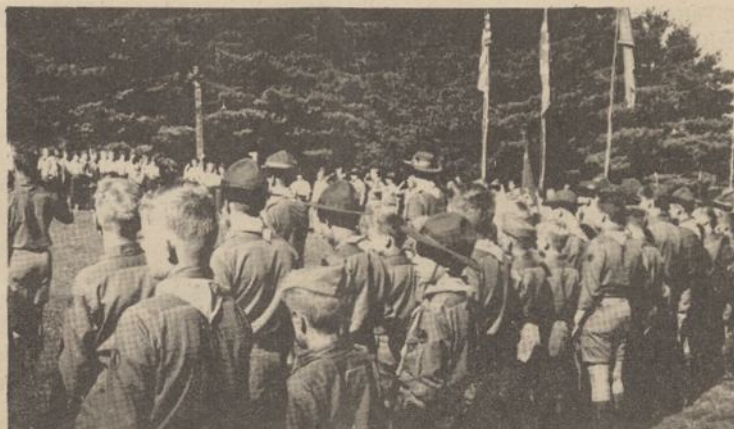
Solistė V. Žiemelytė Padainavo "Gražink mus tėvynen", "Šauksmas" ir "Ilgesys". Skaustytojų buvo nuoširdžiai sutikta ir palydėta ilgais plojimais.

Pabaigai Toronto lietuvių choras "Varpas" galingai išpildė keletą lietuvių sielai brangių patriotinių ir šio meto dvasiai pritaikintų dainų. Choro dirigavo muz. St. Gailevičius ir akomponavo D. Skrinškaitė.

Būtų nedovanotina, jei nepaminėtumėčiau taip gražiai ir vykusiai paruoštų gyvųjų paveikslų. Pirmas vaidavo senovės Lietuvą --Vaidylų gadyne, o antrasis dabartinę Lietuvos okupaciją. Parodyta, kaip rusai enkavedistai slautėja Lietuvą, žudo ir persekdoja jos gyventojus.

Gražiai praleidę poros dienų laiką, išsigiję naujos patirties ir sustiprėję dvasiniai vėl išsiskirstė su viltimi susitikti artimiausiu laiku už plataus okeano Nepriklausomąją Lietuvą.

P.B.

Paskutinės iškilmės Atlanto rajono Žalgirio stovykloje... 256 skautės ir skautai išsiskirsto į namus. R. Bričkaus nuotrauka

Atlanto rajono Žalgirio stovykla

Užgėso paskutinis Žalgirio stovyklos lauzas ir vakaro tylumon nuaidėjo vakarinė malda: "Ateina naktis... saulė jau nuslinko nuo kalnų, nuo miškų, nuo laukų... saldžiu sapnu užmiki..."

Skilt. Gintaras Karosas Žalgirio stovyklos trimtininkas, vos tik pasirodžius pirmiems saulės spinduliams, keldavo stovyklautojus iš saldaus miego...

R. Bričkaus nuotrauka

Baigėsi stovykla. Baigėsi stovykla, glaudusi ir linkminusi savo žaliuose pušynuose, ištisą prisiminimų kupiną savaitę 256 seses ir brolius skautus. Ir vėl sugrįžo stovyklautojai į dulketus didmiesčius, sustiprėję ne tik fiziniai, bet ir dvasiniai — pilnai pasiruošę šių metų mokyklos suolui.

Žalgirio stovykla vyko amerikiečių "4-H" vasarvietėje, apie 12 mylių į pietvakarius nuo Worcester, Mass., ant puikios pušynais apaugusios Thompson ežero vakarinės pakrantės. Žalgirio buvo trys atskiros stovyklavietės: vilkiukų, skautų ir skautų, o jos dar buvo padalintos į vietovių rajonėlius. Visi, išskyrus vil-

KERELIS BROS. CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINIUS, MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.

REpublic 7-8949
6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.